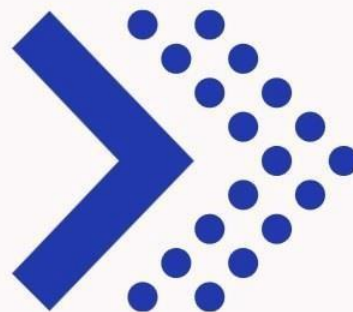
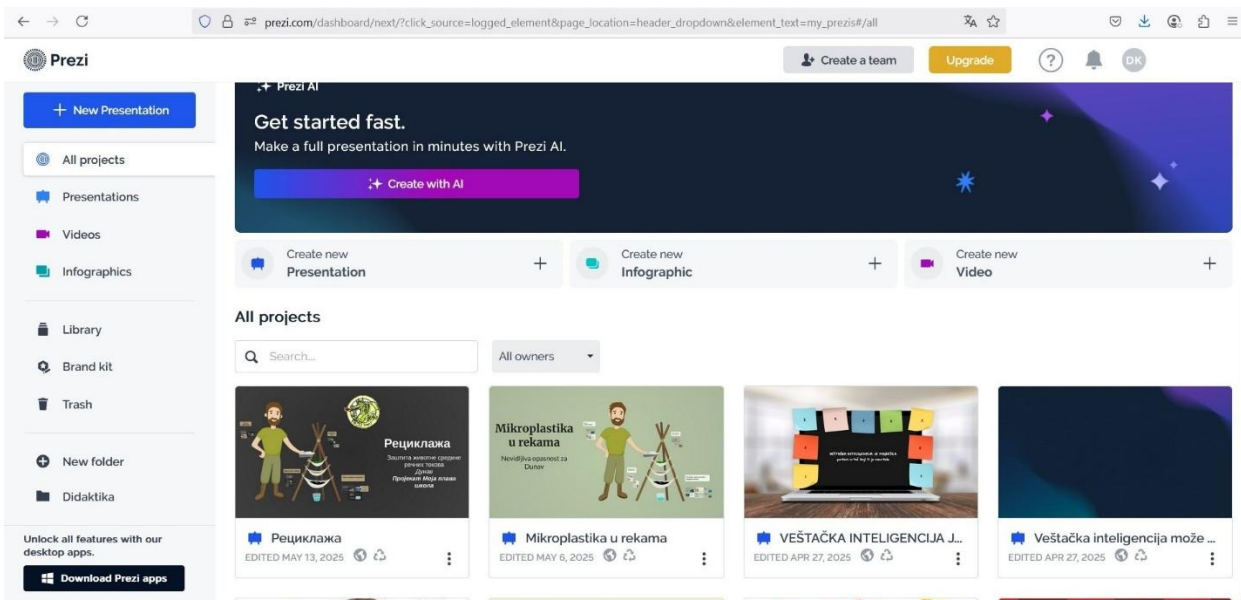

Od grafoskopa do veštačke inteligencije: digitalni alati u nastavi

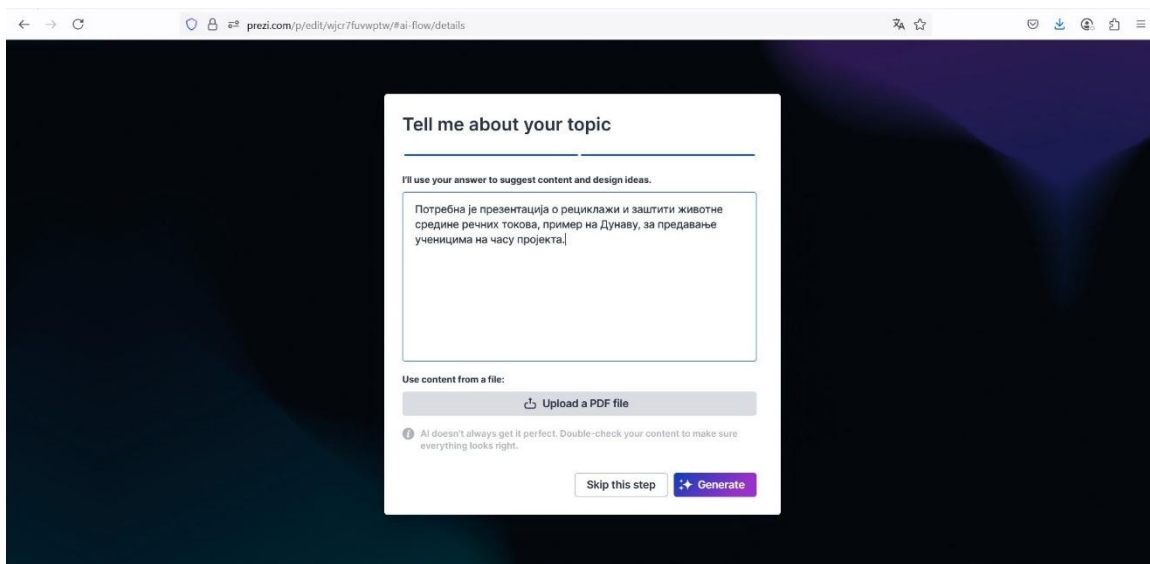
Generacije nastavnika pamte ulazak grafoskopa u učionicu – stidljivog tehničkog čuda na točkićima, zamišljenog kao zamena za kedu i sunđer. I zaista, u to vreme, prozirne folije sa unapred ispisanim pojmovima, ilustracijama i šemama bile su značajan iskorak. Kasnije su usledili personalni računari, PowerPoint prezentacije, projektori i digitalne table – alati koji su olakšavali rad nastavnika i činili časove vizuelno bogatijim i dinamičnijim. Danas, s integracijom veštačke inteligencije u alate, ulazimo u novu fazu u kojoj nastavnik postaje saradnik tehnologije, a ne samo njen korisnik.

Veštačka inteligencija u alatima poput Prezija omogućava da se za nekoliko minuta dobije struktura časa, vizuelno osmišljena prezentacija, pa čak i predlozi za dodatne sadržaje. Ono što je nekada bio mukotrpan posao, rađen do kasno u noć, sada se može obaviti uz minimalno ulaganje vremena i truda – uz očuvanje autentičnosti i stručnosti nastavnika koji treba da proveriti i prilagodi dobijeni material svojoj zamisli časa.

Iskustvo iz prakse: jedna lekcija, jedna prezentacija

Pogledajmo primer obogaćivanja lekcije digitalnom prezentacijom pomoću AI funkcije u Prezi servisu. Odabrana je tema u projektu Moja plava škola, čija realizacija predstavlja značajan korak u promociji okeanske pismenosti i zaštite voda. Ovaj projekat deo je šireg pokreta koji ima za cilj podizanje svesti o značaju mora i voda, čak i u kontinentalnim zemljama poput Srbije. Plave škole deo su inicijative EU4Ocean koalicije, koju finansira Evropska komisija, Generalni direktorat za pomorstvo i ribarstvo (DG MARE). Projekat se realizuje već tri školske godine, a nedavno se našoj školi pridružila i škola *Táncsics Mihály* iz Budimpešte

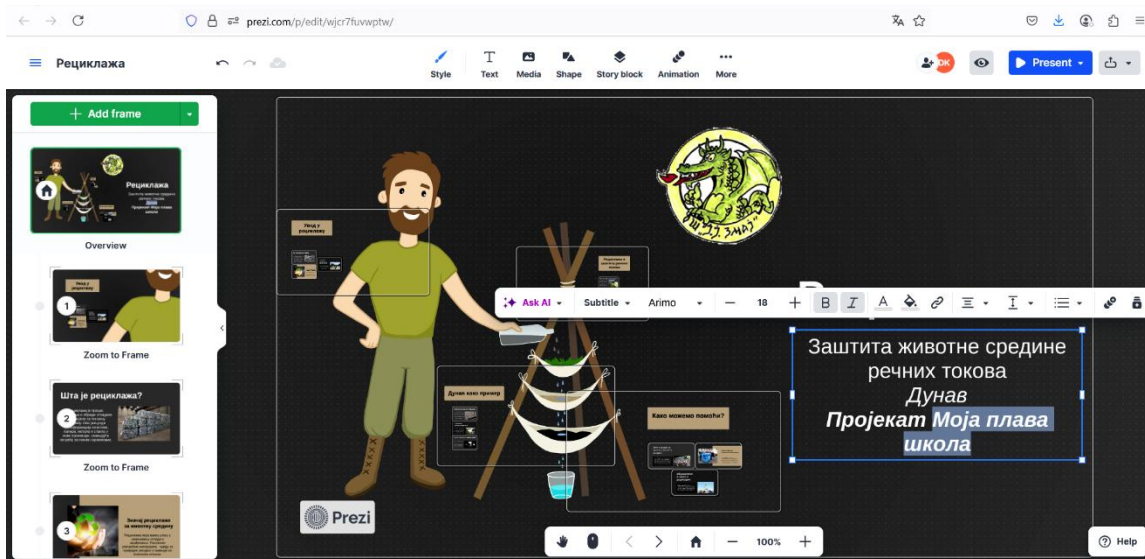

Koristeći Prezi – savremeni alat za izradu prezentacija koji sada nudi i pomoć veštačke inteligencije – kao prompt (tekstualni upit ili instrukcija data veštačkoj inteligenciji) unet je jasno određen zahtev:

„Потребна је презентација о рециклажи и заштити животне средине речних токова, пример на Дунаву, за предавање ученицима на часу пројекта.“ (slika gore)

Napomenimo da je data instrukcija bila *ćirilična*, pa je dobijena prezentacija takođe kreirana u istom pismu. AI je automatski izdvojio ključne teze i predložio logičku strukturu izlaganja. Na osnovu toga, formirana je prezentacija s dinamičnim rasporedom elemenata u prostoru, karakterističnim za Prezi stil.

Ostatak posla sveo se na odabir ilustracija umesto onih koje su predložene ako nam ne odgovaraju, doterivanje naslova i dodavanje poneke dopunske beleške. Uopšte, kako će prezentacija izgledati presudno je mišljenje nastavnika koji je ovim alatom pravi za svoj čas, pa je tako izabrana tamna podloga u celoj prezentaciji iz jednostavnog razloga što su učionice na južnoj strani zgrade, a kada je sunčano na beloj table bolje se vidi tamni režim (dark mode).

Upravo takva prezentacija, koja je korišćena na času, dostupna je i putem linka: <https://tinyurl.com/fszta55v>

Cilj nije bio da se čas svede na gledanje slajdova, već da učenici imaju jasan vizuelni okvir tokom izlaganja nastavnika i diskusije sa učenicima – i da ključne misli ostanu pregledno u fokusu.

Kao što vidimo, veštačka inteligencija ne piše lekciju umesto nas, ali može da je brzo sažme, da predloži strukturu prezentacije, da nas podseti na logički tok objašnjavanja ili da oblikuje materijal tako da učenicima bude prijemčiviji. Time ostavlja više prostora za živi kontakt, pitanje, diskusiju i onu neprocenjivu improvizaciju koja nastaje samo u učionici. Prikazano iskustvo nije gotov recept, ali jeste poziv kolegama da probaju, testiraju i prilagode ove alate svom stilu rada.

Da zaključimo, u vremenu u kojem se obrazovanje brzo menja, alati kao što je Prezi sa integrisanom veštačkom inteligencijom omogućavaju nastavniku da se fokusira na ono što je zaista važno – pedagoški rad i kreativni pristup nastavi. Rutinske radnje poput izvlačenja teza, strukturiranja prezentacije ili vizuelne organizacije sadržaja više ne moraju oduzimati dragoceno vreme. To vreme se sada može uložiti u osmišljavanje zanimljivijih i interaktivnijih časova. Zato se ne treba bojati novih tehnologija, ali treba ostati budan – jer je ono što ostaje nezamenjivo upravo čovekov glas u učionici.